

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 293/04

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. E. S., Súkromná zubná ambulancia, S., zastúpenej advokátom JUDr. O. Š., B., vo veci porušenia jej základného práva vlastníť majetok a porušenia ústavných podmienok jeho vyvlastnenia podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základného práva podnikat' upraveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia ľudského práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 13. mája 2004 č. k. 6 Co 327/03-32 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. E. S. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. septembra 2004 doručená sťažnosť MUDr. E. S., Súkromná zubná ambulancia, S. (ďalej len „sťažovateľka“). Z jej obsahu vyplynulo, že ide o sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorej sťažovateľka namieta porušenie jej základného práva vlastníť majetok a porušenie ústavných podmienok jeho vyvlastnenia podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, porušenie základného práva podnikat' upraveného v čl. 35 ods. 1 ústavy a porušenie ľudského práva vlastníť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dodatkový protokol“) v nadväznosti na porušenie čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 13. mája 2004 č. k. 6 Co 327/03-32, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 C 205/01-16.

Sťažovateľka svoju žalobu podanú okresnému súdu zdôvodňovala tým, že v rokoch 1998 a 1999 ako prevádzkovateľka neštátneho zdravotníckeho zariadenia podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov poskytovala zdravotnú starostlivosť poistencom Družstevnej zdravotnej poisťovne Perspektíva (ďalej len „Perspektíva“), ktorá bola rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. 3215/1999-A z 1. júla 1999, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999, zrušená, a Všeobecná zdravotná poisťovňa, ktorú považuje za jej právneho nástupcu, odmietla záväzky zrušenej Perspektívy plniť.

Okresný súd podaný návrh sťažovateľky zamietol a v odôvodnení uviedol, že ide o návrh predčasne podaný. Sťažovateľka ako žalobkyňa nesprávne stotožnila okamih prechodu záväzkov zrušenej poisťovne s okamihom zrušenia súhlasu na výkon jej činnosti a prechodu jej poistencov na odporcu.

Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil a zhodne s jeho záverom považoval žalobu za predčasnú, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že podľa novelizovaného ustanovenia § 34 ods. 3 a 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom

poistení“) k prechodu záväzkov a pohľadávok zrušenej poisťovne Perspektíva na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu môže dôjsť až po zistení likvidátora, že z majetku zrušenej poisťovne nemožno tieto záväzky uspokojiť, z čoho vyplýva, že sa tak nemôže stať pred ukončením likvidácie poisťovne Perspektíva.

Návrh sťažovateľky považoval krajský súd za predčasný aj preto, že ešte neuplynuli lehoty stanovené § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení. Krajský súd tiež poukázal na to, že novelizáciu zákona o zdravotnom poistení nemožno považovať za retroaktívnu, keďže len dopĺňa a upresňuje podmienky prechodu záväzkov zrušenej poisťovne na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, čas a zdroje na plnenie.

Podľa tvrdení sťažovateľky aplikovali okresný súd a krajský súd v namietaných rozhodnutiach také znenie ustanovenia § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení (v znení novelizácie vykonanej zákonom č. 233/2001 Z. z.), ktoré sa stalo súčasťou tohto zákona až po uplatnení jej práva prostredníctvom súdnej žaloby, čím *„bol narušený inštitút právnej istoty, s ktorým v právnom štáte úzko súvisí požiadavka zachovania legálne nadobudnutých práv. Vo všeobecnom vyjadrení to znamená, že nikomu nemožno odňať jeho riadnym spôsobom nadobudnuté práva na základe neskoršie vydaného právneho predpisu. Táto požiadavka ako imanentná súčasť právnej istoty sa vzťahuje predovšetkým na základné práva a slobody, ktoré sú v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné“*.

Z uvedených skutočností vyvodila sťažovateľka záver, že v namietanom rozsudku krajský súd interpretoval a aplikoval ustanovenie § 36 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení v rozpore s ústavou, čím došlo k porušeniu čl. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 ústavy, čl. 11 listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonanom dokazovaní vyniesol tento nález:

„Zamietnutím návrhu na zaplatenie 66 261,54 Sk s príslušenstvom rozsudkom Krajského súdu Bratislava 6 Co 327/03-32 v dôsledku aplikácie § 34 ods. 6 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na rovnosť garantovanú čl. 11 Listiny základných práv a slobôd a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR, práva na podnikanie zakotveného v čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, práva vlastniť majetok upraveného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a k prekročeniu podmienok vyvlastnenia, ktoré sú zakotvené v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Zároveň došlo aj k porušeniu ustanovenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý je vyjadrením princípu právneho štátu.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13. 05.2004, č. k. 6 Co 327/03-32 sa zrušuje.

Slovenská republika je povinná zaplatiť navrhovateľovi čiastku 10.000,- Sk k rukám navrhovateľa do troch dní odo dňa právoplatnosti z titulu primeraného zadosťučinenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu (v tomto prípade krajského súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, najmä pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom a rozhodnutím krajského súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľky v súlade so svojou judikatúrou konštatoval, že „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov (I. ÚS 34/03, III. ÚS 53/02, II. ÚS 138/03).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Krajský súd bol oprávnený aj povinný vykonať interpretáciu príslušných ustanovení zákona, ktoré sa v konaní pred súdom prvého stupňa a pred ním použili. Výklad krajského súdu bol podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska v súlade s ústavnoprocenými princípmi. Obsah rozsudku krajského súdu neukazuje, že by bol neospravedlňiteľný a neudržateľný

v rozsahu, ktorý by znamenal porušenie niektorého z ľudských práv alebo základných slobôd, ktoré sťažovateľka namieta. Krajský súd potvrdil prvostupňový rozsudok po tom, ako sa stotožnil so záverom okresného súdu o predčasnosti žaloby. Predčasnosť žaloby je skutkovo aj právne náležite odôvodnená v rozsudku okresného súdu aj v rozsudku krajského súdu. V napadnutom rozsudku (aj v rozsudku súdu prvého stupňa) je dostatok skutkových argumentov a ich právne posúdenie, tieto skutkové a právne závery nie sú v logickom rozpore a neavizujú zjavný omyl v aplikácii procesných a hmotnoprávných predpisov.

Preto je sťažnosť podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ústavný súd uvádza, že ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach zásadne viaže na vyslovenie porušenia individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľky je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/98).

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 57/03, II. ÚS 18/03 a iné) po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.